

Talent v zápase o pravdu

Každé divadlo při svých pohostinských vystoupeních usiluje, aby prezentovalo to nejlepší ze svého repertoáru, své dramaturgické ideově estetické hledačství i své celkové umělecké směřování. Státní divadlo z Ostravy na nás tentokrát udělalo silný dojem velkým zastupením současných českých autorů a jejich ~~t~~maticky i žánrově různorodých děl i ~~kvantitativně~~ ~~kvantitativně~~ specifikou svého stylu při jejich scénické realizaci.

Smrt v zahradě Girardinů Josefa Boučka, Generálka Jeho Veličenstva Jiřího Hubače a Zdaleka ne~~xtak~~ ošklivá Oldřicha Daňka jsou hry, jejichž syžet je rozvíjen na základě historických událostí. Ale historie je jen uměleckou záminkou k vyjádření autorských myšlenek, znějících současně, myšlenek ~~nepomíjejícího~~ obsahu.

Velkým tématem, jímž byla zahájena pohostinská vystoupení ostravského Státního divadla, je téma člověk a pravda jako ^{fenomen} dialektického pohybu v duchovní vrstvě historických procesů. Ostravští tvůrci toto téma zkoumají s bolestí a obavami, kdykoli je pravda zaháněna, ale jsou plni radosti, sympatií k dobru, k nesobecké starosti o lidi, k lidskému přátelství a vzájemné důvěře. To lze vycítit z práce režisérů (Lída Engelová - první inscenace, Karel Brynda - další dvě).

Lída Engelová používá brechtovskou metodu - interpretuje události a stopuje charaktery prostřednictvím představování a komentářů mimo vlastní děj. Tímto způsobem dospívá k zajímavé formě souznění psychologie mezilidských vztahů a stylistiky kriminální zápletky. Detektivní momenty zhušťují dynamiku, rozvíjejí živý děj, v němž postavy hry vyjadřují své životní postoje. Herci hrají úspornými prostředky, se zadržovanou emocionalitou, vyjevují své umění rozkrýt charakter a dosáhnout charakterizace typu ve slovním souboji o pravdu, a to i přes jistou statickост mizanscén. Bijí se za myšlenku, vyjádřenou skrze lidské problémy obsažené ve hře - za smysl hledat pravdu, za schopnost člověka ji odhalit a nejvíce za důstojné hájení pravdy v době, v níž žijeme.

Inscenacemi Karla Bryndy zřetelně proniká zvláštní kvalita jeho umění

práce s hercem. Jména Mileny Asmanové, Stanislava Šárského, Jana Fišara, Václava Antoše a Jana Filipa si budeme pamatovat s okouzlením nad bohatstvím jejich individualit, nad jejich výrazným divadelním projevem, nad jejich radostí ze hry, která přesahuje do hlediště. Skrze smích vychází najevo i poněkud smutný vývod, že - potopení v mnohotvárnosti života, sledující stále jen velké cíle - zapomínáme na sebepoznání, na obyčejné pozemské radosti, na štěstí z obyčejného života, že zapomínáme hledat příčiny našich radostí i smutků sami v sobě a v životě kolem nás.

Tovstonogov charakterizoval profesi režiséra jako ~~zájmu člověkem~~ ~~zájmu člověkem~~. Myslím, že v představeních ostravského divadla jsme vycítili rozměry režisérského zájmu pro ~~zájmu člověkem~~ poznání člověka. V představeních, která jsme viděli, jsme mohli odkrýt různorodost uměleckého hledačství, spojenou jednotným uměleckým kritériem. Tím jsou problémy naší doby a zastávání aktivního občanského postoje.

Damjana Bijačeva, Narodno delo Varna 6.10. 1987